

УДК 342.722.32

КОРЖ І.Ф., головний консультант секретаріату Комітету Верховної Ради України
з питань національної безпеки і оборони

ПАРЛАМЕНТСЬКЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСТІ ГРОМАДЯН В УПРАВЛІННІ ДЕРЖАВОЮ

***Анотація.** Про правове регулювання суспільних відносин, пов'язаних із використанням парламентського телебачення України, як одного з механізмів забезпечення конституційного права громадян на доступ до публічної інформації та залучення їх до управління державою.*

***Ключові слова:** висвітлення; законотворчість; законодавство; інформаційне суспільство; інформування; парламентське телебачення; право.*

***Аннотация.** О правовом регулировании общественных отношений, связанных с использованием парламентского телевидения Украины, как одного из механизмов обеспечения конституционного права граждан в отношении их доступа к публичной информации и приобщения их к управлению государством.*

***Ключевые слова:** освещение; законотворчество; законодательство; информационное общество; информирование; парламентское телевидение; право.*

***Summary.** About the legal adjusting of social relations associated with the use of Ukrainian parliamentary television as one of the mechanisms for ensuring citizens' constitutional right of access to public information and involving them in governance.*

***Keywords:** coverage; lawmaking; legislation; information society; information; parliamentary television; right.*

Постановка проблеми. Початок третього тисячоліття супроводжувався розвитком нової соціально-політичної і економічної ситуації у світі. Зазначені зміни були зумовлені насамперед закінченням затяжної “холодної війни” і розпадом колишнього СРСР. Світове суспільство вийшло на новий рівень свого розвитку – різновиду постіндустріального суспільства, яке отримало назву “інформаційного суспільства”.

Необхідно зазначити, що функціонування інформаційного суспільства можливе лише за умов існування демократичної, правової держави, де панує принцип верховенства права, де влада здійснюється відповідно до принципів прозорості і відкритості, що є складовими належного урядування. Втілення технологій електронного урядування у діяльність публічної адміністрації, з одного боку, дозволяє підвищити її ефективність, а з другого – робить її більш відкритою, а отже, підконтрольною громадськості.

Україна, яка остаточно визначилася із напрямком свого подальшого розвитку, а це – впровадження європейських принципів демократії, верховенства права, захищеність інтересів кожного члена громадянського суспільства, прогнозоване і прозоре майбутнє суспільства тощо, активно впроваджує інформаційно-комунікаційні технології (далі – ІКТ) у діяльність різних структур держави. Необхідно зазначити, що ІКТ часто використовується в контексті “дорожньої карти”, з метою дізнатися, на якому етапі вибраного шляху перебуває та чи інша організація, з врахуванням її потреб у сфері ІКТ. В багатьох школах, університетах та коледжах згаданий термін вживається в якості загального, що охоплює сферу інформаційних систем/технологій на організаційному рівні, розробки програмного забезпечення та обчислювальної техніки систем. А в цілому – рівень застосування ІКТ є показником рівня сучасного розвитку держави.

© Корж І.Ф., 2013

Одною із складових ІКТ є парламентське телебачення. Як зазначено в довідковій

літературі, “парламентське телебачення – система різножанрових передач, які висвітлюють діяльність парламенту: його засідань, роботу депутатів, комісій і комітетів. Сюди входять трансляції (прямі і у запису) засідань представницьких органів різних рівнів, інтерв’ю і бесіди з депутатами, організація “депутатського каналу” – регулярної програми для зустрічей депутатів з телеглядачами” [1].

В Україні, яка є відносно молодою, незалежною державою, функціонує парламентський телеканал “Рада”, який висвітлює роботу Верховної Ради України. Однак, щодо його функціонування у суспільстві та в пресі неодноразово озвучувалися критичні думки щодо ефективності, об’єктивності та транспарентності висвітлення парламентських подій, а також подій, що відбуваються у державі. Зазначалася певна політична упередженість, однобокість, заангажованість тощо передач телеканалу. Ці оцінки змінювалися в залежності від того, які політичні сили домінували в парламенті і інтереси якої частини суспільства вони захищали.

Мета статті. З огляду на зазначене, метою цього дослідження є аналіз призначення, правової регламентації діяльності та ефективності функціонування парламентського телебачення, як механізму забезпечення участі громадян в управлінні державою. Оскільки парламентське телебачення є невід’ємною складовою електронного парламенту, водночас воно є ефективною технологією, яка спрощує/полегшує спілкування громадян, бізнес-структур і органів влади на будь-яких рівнях і в усіх сферах життєдіяльності. Тому дослідження питання впливу парламентського телебачення на формування суспільної думки, його ролі в побудові громадянського суспільства є вкрай актуальним у сучасному світі, який стрімко змінюється і вимагає ретельного вивчення та чіткого розуміння його сутності.

Виклад основного матеріалу. Телебачення, серед інститутів та елементів функціонування і розвитку інформаційного суспільства, займає важливе місце. На відміну від телебачення авторитарних державних утворень (Російська Федерація, Китай, Північна Корея, Куба, Іран тощо), в демократичних країнах його основним призначенням, як і раніше, залишається інформування, навчання і виховання населення насамперед в політичній, освітній та культурній сферах, а його розважальний напрям відноситься до додаткової складової. В авторитарних же країнах телебачення є засобом зомбування людей, впровадження авторитарної ідеології в суспільне життя, інформаційною зброєю при відстоюванні авторитарних державних інтересів на міжнародній арені та проведенні спеціальних інформаційних операцій.

Парламентське телебачення, будучи невід’ємною складовою електронного парламенту, є ефективним механізмом доступу громадян до публічної інформації, до законотворчої діяльності та їхнього залучення до управління державою. Як зазначено в Європейській конвенції [2], враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами для збереження та втілення в життя ідеалів і принципів, які є їхнім спільним надбанням, а також для сприяння здійсненню права виражати, шукати, одержувати й поширювати інформацію та ідеї незалежно від їхнього джерела, держави-члени Ради Європи та інші держави-учасниці Європейської культурної конвенції, які підписали цю Конвенцію, підтверджують важливість радіо- й телемовлення для розвитку культури й вільного формування думок в умовах забезпечення плюралізму та рівних можливостей для всіх демократичних груп і партій. При цьому кожна сторона вивчатиме питання, а якщо необхідно, уживатиме правових заходів, таких як введення права на короткий показ подій, які становлять великий інтерес для громадськості, щоб право громадськості на інформацію не було порушене через використання телемовником, який підпадає під її юрисдикцію, виключних прав на трансляцію чи

ретрансляцію таких подій у тому значенні, якого надано цьому у статті 3 Конвенції [3].

Саме словосполучення “парламентське телебачення” свідчить про те, що парламентський канал необхідно розглядати в контексті функціонування парламенту, його ролі і значення у житті держави; з проблемами формування в країні громадянського суспільства та його функціонування в розвинутих країнах; з особливостями вітчизняних телепрограм в їхньому історичному аспекті.

Необхідно зазначити, що функціонування парламенту, за своєю природою і призначенням, має бути найбільш відкритим і транспарентним з усіх структур державної влади. Це впливає з того, що депутати, на відміну від призначених керівників центральних органів виконавчої влади, судів, прокуратури тощо, обираються населенням. Їхня робота на пленарних засіданнях знаходиться під пильним оком журналістів, їхніх телекамер. Крім того, діяльність парламенту є багатогранною, а не лише полягає у прийнятті законів – міжпарламентське співробітництво, робота з виборцями у виборчих округах, засідання комітетів і комісій парламенту, взаємодія з органами державної влади і місцевого самоврядування тощо. Зазначене має формувати здорову громадську думку щодо парламенту – однією з невід’ємних складових громадянського суспільства. Тому щоб залучити суспільство в законотворчий процес, парламент має бути відкритою і доступною для громадян інституцією, що, у свою чергу, потребує широкого інформування громадян про парламентську діяльність. Зазначене проявляється у взаємозалежності таких інституцій, як: парламент – телебачення – громадянське суспільство.

З огляду на сказане, можна говорити про необхідність мати таке парламентське телебачення, яке буде вільним від домінуючого впливу окремих груп і відображувати весь спектр політичних сил парламенту, як це передбачає діяльність парламентського телебачення у Великій Британії, Франції, Швеції тощо. Наприклад, в Угорщині головними завданнями телевізійної студії парламенту є запис парламентських сесій, а також управління архівним фондом. Студія не передбачає монтаж програм чи *postproduction* (озвучування) і надає усі матеріали для телеканалів у первинному виді, так, як вони були записані. Уся система управління камерами автоматизована і пов’язана із загальною конференц-системою залів. Оскільки регламент парламенту передбачає виступ лише одного депутата у певний період часу, то якщо хто отримав право на виступ, данні поступають в систему автоматизації і камери автоматично переключаються на зазначеного політика. Крім того, заготовлена уся графічна інформація по кожному депутату, що включає в себе ім’я, партійну належність і посаду. Все зазначене виводиться автоматично системою автоматизації *Globomax* [4].

Механізми висвітлення роботи парламенту і поширення відеоматеріалів варіюються в залежності від країни функціонування парламентського телебачення, оскільки залежать від намірів парламенту і можливостей телебачення. Так, в Російській Федерації враховують практику парламентського телебачення Канади, яка першою у світі почала телевізійне висвітлення роботи парламенту. У США (як країни з найбільш розвинутими можливостями кабельного поширення інформації) та Великобританії (країни з усталеними традиціями парламентаризму) здійснюється оперативне висвітлення найбільш важливих громадських процесів. Відтак, для того щоб залучити громадськість в законотворчий процес, парламент має бути відкритою і доступною інституцією. А це вимагає найбільш широкого висвітлення його діяльності. Інформація має бути повною, об’єктивною, своєчасною і максимально оперативною [5].

Необхідно зазначити, що питання створення інституту парламентського

телебачення довгий час обговорювалося в багатьох парламентах світу. І як показує міжнародна практика, специфіка парламентського телебачення забезпечує незалежне обговорення найбільш важливих соціально-політичних питань. Існує можливість розкривати різні думки і бачення щодо порушених питань та проблем. Ця різнобічність викликає у глядацької аудиторії певну довіру. Тим самим незалежне парламентське телебачення спроможне стимулювати як політичну, так і глядацьку активність, забезпечувати громадян інформацією, яка необхідна для їхньої участі в здійснюваних всередині держави демократичних процесах.

Як зазначено в наукових дослідженнях, формування ліберальних демократичних ціннісних орієнтирів у населення – одна із передумов становлення громадянського суспільства. Вона виходить із визнання універсального характеру таких природних прав людини, як недоторканність особи, свобода пересування, свобода думки. Поряд з ними мова може йти про політичні, національні, економічні, соціальні і культурні права, право на судових захист [6]. Тому програми парламентського телебачення не мають обмежуватися рамками інформування громадян про прийняті закони. Ці програми мають бути живими, відгукуватися на усі явища і події політичного життя. Вони мають нести в собі інформацію про землю, про власність, про пенсії, про владу тощо. Таким чином документальні покази про роботу комітетів і комісій парламенту роблять таку програму корисною і цінною для громадян. Головне, на нашу думку, чим має відрізнятися парламентське телебачення від комерційного – не бути засобом пропаганди і агітації, а бути об’єктивним інформатором життя в парламенті. Тим самим парламентське телебачення має виконувати не лише інформаційну, просвітянську і освітянську функції, а й функцію консолідації суспільства навколо головних цілей, що стоять перед суспільством, яка поєднує в собі потреби суспільства з турботою про окрему людину.

Парламентське телебачення України “Рада” має свою історію, яка сягає далеких 90-х років минулого тисячоліття. Після неодноразових обговорень і дискусій парламентарями питання необхідності висвітлення діяльності парламенту, розпорядженням [7] Голови Верховної Ради України О.М. Ткаченка в структурі Управління справами Верховної Ради України був утворений самостійний структурний підрозділ – Дирекція телерадіопрограм. Основним завданням Дирекції було визначено висвітлення роботи Верховної Ради України, оперативне і всебічне інформування населення про діяльність вищого законодавчого органу держави засобами телебачення і радіо. Метою діяльності Дирекції було:

- створення теле- та радіопрограм і передач про діяльність Верховної Ради України, депутатських фракцій та груп, комітетів і комісій, а також про роботу обласних, районних, сільських, селищних і міських Рад;
- забезпечення органів державної влади, підприємств, установ, організацій, населення об’єктивною інформацією про діяльність органу законодавчої влади та органів місцевого самоврядування, а також про політичні, економічні та соціальні проблеми розвитку України і формування громадської думки щодо конструктивного їх вирішення.

Предметом діяльності Дирекції було:

- оперативне інформування виборців України та світової громадськості про рішення Верховної Ради України, про роботу її комітетів і комісій, фракцій і груп, про зміст офіційних повідомлень Верховної Ради України, роз’яснення норм прийнятих законодавчих актів, висвітлення дискусій, “круглих столів”, конференцій щодо проектів законодавчих актів;
- створення і розповсюдження спеціальних програм, визначених Верховною Радою

України, публіцистичних, суспільно-політичних та міжнародних програм та передач з питань відання комітетів Верховної ради України;

- створення і розповсюдження міжпарламентських програм, спрямованих на зміцнення авторитету Української держави, гармонізації національного законодавства з міжнародною теорією і практикою;

- пропаганда ідей парламентаризму, громадянського суспільства, розвитку інститутів громадського самоврядування, пропаганда історичних та моральних цінностей Українського народу, ідей патріотизму та людської гідності;

- дотримання принципу плюралізму, демократії та свободи слова;

- забезпечення якісного мовлення в межах визначених ліцензією часу в мережі мовлення Першого Національного телерадіоканалів, а також на інших телеканалах України;

- створення теле-радіоархіву Верховної ради України, його раціональне використання та інші види діяльності.

Зазначений підрозділ очолив Директор, який, згідно з Тимчасовим положенням [8] призначався та звільнявся з посади Головою верховної Ради України, за поданням Керівника апарату та Керуючого справами Верховної Ради України.

Правовою підставою для створення Дирекції були закони України “Про телебачення і радіомовлення”, “Про правовий режим майна, що забезпечує діяльність Верховної Ради України”. Це була бюджетна організація, що фінансувалася за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на функціонування Верховної Ради України.

Перша передача парламентського телебачення вийшла в ефір на Першому національному каналі 23 березня 1999 року з програмою “Щоденник сесії Верховної Ради України”, а 27 березня того ж року – з тижневою інформаційно-аналітичною програмою “Парламентський вісник”. Водночас, про необхідність утворення окремого телеканалу, який забезпечував би об’єктивне висвітлення виборчої кампанії і роботи депутатських груп та фракцій, почали все частіше говорити в самому парламенті. Про зазначене говорив Голова Верховної Ради України третього скликання Іван Плющ. Таку думку він висловив під час зустрічі з представниками моніторингової місії Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Ради Європи, Європейського парламенту і Бюро демократичних інститутів та прав людини. Іван Плющ зауважив, що тільки владні структури повною мірою мали доступ до засобів масової інформації в ході минулої виборчої кампанії. У пресі, на радіо й телебаченні були представлені не всі точки зору. А початком цієї проблеми він вважає недостатнє висвітлення роботи Верховної Ради України. Отож в Україні настав час створення окремого парламентського телевізійного каналу, який міг би надати ефір будь-якому депутатові, представнику тієї чи іншої політичної сили [9].

Як наслідок – 14 травня 2002 року більшість парламентаріїв проголосували за пряму трансляцію пленарних засідань Національною радіокомпанією – як на першому радіоканалі, так і в дротовій трансляційній мережі. Окрім того передбачалося, що у прямому ефірі раз на тиждень транслюватиметься тематична програма за участю народних депутатів. На УТ-1 та УТ-2 у вечірній час виходитиме “Щоденник Верховної Ради України” тривалістю до 30 хвилин. Наступного дня його передаватимуть у повторі. Щосуботи телевізійники готуватимуть 45-хвилинну передачу, до якої запрошуватимуть представників депутатських груп і фракцій, позафракційних депутатів.

У процесі своєї діяльності згадана інституція перетворилася на потужний

спеціалізований інформаційний суб'єкт. Отримавши в 2003 році ліцензію на телемовлення і реорганізувавшись, Дирекція телерадіопрограм Управління справами Верховної Ради України перетворилась в державне підприємство “Парламентський телеканал “Рада”, в державну телеорганізацію, що реалізує покладені на неї завдання щодо всебічного висвітлення діяльності Верховної Ради України, комітетів, комісій, народних депутатів України, депутатських фракцій (депутатських груп), органів місцевого самоврядування. Дана інституція почала працювати на самостійному каналі. і через супутникову трансляцію цей канал мають змогу дивитися в багатьох європейських, азіатських і північноафриканських країнах.

В статутних положеннях підприємства зазначено, що метою діяльності телеканалу “Рада” є:

- всебічне та об'єктивне висвітлення діяльності Верховної Ради України, комітетів, комісій, народних депутатів України, депутатських фракцій (депутатських груп), їх взаємодії з органами місцевого самоврядування; забезпечення гласності у процесі прийняття парламентом законодавчих актів, діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також висвітлення проблем соціально-економічного розвитку регіонів;

- одержання, збирання, створення, поширення, використання і зберігання інформації про діяльність комітетів у Верховній Раді України у процесі розробки, оформлення та розгляду законопроектів, прийняття постанов та інших актів Верховної Ради України; схвалення Основних напрямів бюджетної політики на наступний період, а також обговорення актуальних проблем законотворення з інших питань державотворення;

- розміщення в ефірі парламентського телеканалу “Рада” окремих матеріалів, передач про виконання вимог Регламенту Верховної Ради України щодо забезпечення організаційної, правової, наукової, інформаційної діяльності парламенту секретаріатами комітетів та структурними підрозділами Апарату Верховної Ради України;

- висвітлення роботи Верховної Ради України при розгляді питань, пов'язаних із здійсненням контрольних функцій парламенту за діяльністю Кабінету Міністрів України, за виконанням Державного бюджету України як безпосередньо Верховною Радою України, так і через Рахункову палату України, за виконанням повноважень Державним казначейством України, через депутатські запити та звернення;

- висвітлення процедур дотримання конституційних принципів народного волевиявлення, що здійснюється через вибори та референдуми, дотримання інших прав, свобод та обов'язків людини і громадянина.

У процесі своєї діяльності телеканал “Рада” здійснює прямі трансляції пленарних засідань Верховної Ради України, тим самим здійснюючи оперативне інформування громадян про діяльність законодавчого органу держави, про роботу комітетів і комісій у Верховній Раді України, народних депутатів України, депутатських фракцій (депутатських груп). Крім того здійснюються прямі трансляції парламентських слухань та годин запитань до Уряду, висвітлюються дискусії та інші заходи, що передують прийняттю рішень Верховною Радою України. Такими, наприклад, є дискусійні програми “Парламент”, “Уроки парламентаризму”, “Власний погляд”, а також спеціальні проекти “Економічні діалоги”, “7 чудес України”, “Об'єктив”, “Світ дипломатії”, “Час місцевого самоврядування”, “Світовий рівень” тощо. Достатньо високий рейтинг цих передач показує незникаючий інтерес громадян до законів, до їхньої дії. Люди навчаються жити в демократичній країні.

З вересня 2008 року на телеканалі почали виходити в ефір “Новини”, які є одним із

найуспішніших телепроектів, оскільки більша половина інформації є ексклюзивною, а подача матеріалів є збалансованою та здійснюється від першоджерела.

З 23 січня 2013 року у прямому ефірі парламентського телеканалу “Рада” почала йти програма “Експертна рада”. Експертна рада — це перший спільний проект ІА RegioNews та телеканалу “Рада”. Проект передбачає спілкування у прямому телевізійному ефірі гостей каналу “Рада” та експертів з різних куточків України, які знаходяться в медіа-холах партнерської мережі ІА “RegioNews”. Спілкування відбувається за допомогою технології міжрегіональних відеоконференцій. Завдання цього проекту – створити загальнонаціональний дискусійний майданчик у медіа-просторі для експертів, журналістів, політичних та громадських діячів з усієї України.

Одним із завдань телеканалу є поширення ідей парламентаризму, розвитку інститутів громадянського суспільства, утвердження історичних та моральних цінностей Українського народу, захисту прав людини. Зазначене також спрямовано на підвищення авторитету Верховної ради України в країні та за її межами, зміцнення міжпарламентських зв’язків. З цією метою здійснюється взаємодія та співробітництво з державними та недержавними вітчизняними і зарубіжними телерадіоорганізаціями, в тому числі обмін відео- та аудіо матеріалами, спільне виробництво теле- та радіопрограм тощо.

Необхідно зазначити, що одним із керівних принципів діяльності телеканалу є дотримання засад політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності, а також дотримання конституційних гарантій щодо права громадян на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Канал має забезпечувати точність, об’єктивність, неупередженість та збалансованість інформації, яку подає, надаючи рівну можливість для виступів народних депутатів України.

Однак, як показала практика, у своїй роботі телеканал, поряд із відповідними здобутками, мав і певні вади. Телеканалу не завжди вдавалося дотримуватися згаданого вище принципу ідеологічної багатоманітності, за яким мали б домінувати державницькі інтереси. Канал був під постійним політичним впливом, насамперед тих сил, які створювали більшість у Раді. Це викликало неоднозначну реакцію у народних депутатів України. Для прикладу можна навести наступний факт. Народним депутатом України Шкілем А.В. був внесений проект Постанови Верховної Ради України [10], якою передбачалося забезпечити об’єктивне висвітлення роботи Верховної Ради України, оперативне і всебічне інформування населення про діяльність органу законодавчої влади засобами парламентського телерадіоканалу “Рада” та створення сприятливих умов для розвитку та розширення палітри телерадіопрограм каналу шляхом розроблення і затвердження Концепції розвитку телерадіоканалу “Рада”.

Постановою пропонувалося надати право профільному Комітету Верховної Ради України затверджувати редакційну політику парламентського телерадіоканалу “Рада”, що не дозволить надавати переваги тим чи іншим політичним течіям або політикам та сприятиме досягненню публічності і відкритості діяльності парламентського медіа ресурсу та його працівників, а також убезпечить суспільство від прихованих негативних впливів через повідомлення про симпатії та антипатії в даному засобі масової інформації.

Передбачалося також надати право профільному Комітету встановити графік надання однакового за обсягом ефірного часу для висвітлення діяльності парламентських комітетів. Таким чином, виборці та організації зможуть постійно

ознайомлюватись із роботою комітетів і в разі необхідності, реагувати на ті чи інші законопроекти, що розглядаються та вносити відповідні пропозиції.

Як пояснив депутат, тим самим діяльність парламентського телеканалу “Рада” буде спрямована на запобігання упередженому формуванню громадської думки щодо подій у сесійній залі; попередження трансляцій в теле-радіо ефірі одностороннього, викривленого показу діяльності народних депутатів України; унеможливлення цензури стосовно виступів народних депутатів України у програмах радіо і телебачення та вирішення питань, пов’язаних з виробництвом і трансляцією власної теле- і радіопродукції про роботу Верховної Ради України.

Іншим прикладом слугує факт. В 2013 році Комітет з питань свободи слова та інформації висловив недовіру керівництву парламентського телеканалу “Рада” та звернувся до Голови Верховної Ради з вимогою про звільнення директора каналу. Причиною зазначеного, як зазначив голова Комітету М. Томенко, була незбалансованість подачі інформації парламентським каналом “Рада” та представлення практично однієї точки зору влади. Він наголосив, що парламентський телеканал фінансується з Державного бюджету платниками податків, а тому мусить об’єктивно і неупереджено показувати ситуацію в Україні, як мінімум, пропорційно до чисельності фракцій, що представлені у парламенті. Також Комітет підтримав пропозицію М. Томенка створити наглядову раду парламентського каналу “Рада”, в який входили б по одному депутату з усіх фракцій та позафракційних, з метою забезпечення об’єктивності, достовірності та неупередженості у його діяльності [11].

Очевидно, що частка правди у зазначеному була, оскільки директор каналу “Рада” підпорядкований керівнику Апарату Верховної Ради України, який, у свою чергу, призначається політичною більшістю, яка формується у Верховній Раді України. Тому, вочевидь, певний політичний тиск на дирекцію телеканалу здійснювався. Значно превалювали передачі, які висвітлювали діяльність політичної більшості в парламенті і мінімізувалися інтереси політичної меншості. А тому унеможливити диспропорцію у висвітленні діяльності політичних сил парламенту, за наявної низької політичної та правової культури, іншим шляхом не було можливим. Беззаперечним є те, що на парламентському телебаченні має надаватися право виступати зі своєю точкою зору усім депутатам, які беруть участь у прийнятті парламенських рішень. Такі висловлювання депутатів, як показує практика, викликають більшу довіру у громадян.

Висновок.

Парламентське телебачення впливає на глядацьку аудиторію по трьох каналах – смислового, відео і звукового, втягуючи людину у сферу свого впливу. Особливого значення для громадян набуває інформація про законотворчість і законодавство в цілому. Одним із головних підсумків взаємодії парламенту і телебачення стало формування свого роду “всенародної школи політичної освіти”. Таким чином за допомогою парламентських телетрансляцій у країні була створена відповідна демократична інституція, яка надала можливість громадянам активізувати їхню участь в демократичних процесах, сприяла їхньому залученню до участі в управлінні державою.

Використана література

1. Єгоров В.В. Терминологический словарь телевидения: основные понятия и комментарии / В.В. Єгоров. – М. : Издательство Института повышения квалификации работников телевидения и радио, 1997. – 49 с.
2. Про ратифікацію Європейської конвенції про транскордонне телебачення : Закон України від 17.12.08 р. № 687-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2009. – № 15. – Ст. 203.

3. Про участь України в Європейській культурній конвенції 1954 року : Постанова Верховної ради України від 24.02.94 р. № 4030-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 27. – Ст. 230.

4. Парламентское телевидение Венгрии : переход в HD. – Режим доступу : http://www.broadcast.telekritika.ua/show/TVCH/3254-parlamentskoe_televidenie_vengrii_perehod_v_hd_17.07.2013

5. Богач И.В. Исторический опыт парламентского телевидения Российской Федерации : дис. на соискание ученой степени канд. филол. наук : 10.01.10. – (Московский государственный ун-т им. М.В. Ломоносова). – М., 2000. – 198 с.

6. Head S.W. World Broadcasting Systems: A Comparative Analysis. Belmont, California. 1985. – P. 32.

7. Про дирекцію теле-радіопрограм : Розпорядження Голови Верховної Ради України від 24.11.98 р. № 481. – (Архів Верховної Ради України).

8. Тимчасове положення про Дирекцію теле-радіопрограм Управління справами Верховної ради України : Розпорядження голови Верховної ради України від 12.02.99 р. № 89. – (Архів Верховної Ради України).

9. В Україні буде окремий парламентський телеканал? – Режим доступу : [//www.kreschatic.kiev.ua/ru/2080/art/5368.html](http://www.kreschatic.kiev.ua/ru/2080/art/5368.html)

10. Про деякі питання організації роботи парламентського телерадіоканалу “РАДА” : проект Постанови Верховної Ради України від 04.02.09 р. № 4013. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=34349

11. Комітет з питань свободи слова вимагає звільнити директора парламентського каналу “Рада”. – Режим доступу : [//www.news.liga.net/ua/news/politics/948028-kom_tet_recomenduvav_ribaku_zv_initi_ker_vnitstvo_telekanalu_rada.htm](http://www.news.liga.net/ua/news/politics/948028-kom_tet_recomenduvav_ribaku_zv_initi_ker_vnitstvo_telekanalu_rada.htm)

~~~~~ * * * ~~~~~